

IISALMEN SANOMAT

Tiistaina 20. elokuuta 2019

Viikko 34, nro 191, 94. vuosikerta.
Irtonumero 2,00 euroa.

Uutiset

PIRJO NENOLA

Politiikka kiinnostaa

Keskustanuoriin liittynyt Juhon Väisänen sanoo, että kyllä politiikka kiinnostaa nuoria. **Sivut 2-3**

Ihmiset

TARJA TIKKANEN

Kunnat kaipaavat lisää super-voimia alueen kulttuuriin. **Sivut 8-9**

Uutiset

JOHANNA ERJONSALO

Sari Essayah hakee jatkokaudelle. **Sivu 3**

Uutiset

Miten EU:n rakennerahat pitäisi jakaa Suomessa?

EU:n ensi vuonna alkavan seitsenvuotiskauden rakennerahoista on syntynyt Suomessa väantöä, koska Etelä- ja Länsi-Suomen maakuntaliitot vaativat rahanjakoperusteiden muuttamista. **Sivut 6-7**

Uutiset

Ruokavaliota vaihtamalla voi vaikuttaa ilmastoon

Ruokavaliion ilmastovaikutusta voidaan vähentää 30-40 prosenttia ruokavaliota muuttamalla ja peltojen hiilivarastosta huolta pitämällä, selviää RuokaMini-mi-hankkeen loppuraportista. **Takasivu**

Sporttiset

PK-37 teki kolme maalia, mutta hävisi

Pallo-Kerho 37 on kärsinyt tehottomuudesta, mutta sunnuntaina joukkue teki kolme maalia. Se oli laiha lohutu, kun peli päättyi 3-5. **Sivu 12**

IISALMEN SANOMAT

TIISTAI

20. ELOKUUTA 2019

NIMIPÄIVÄT

Tänään: Sami, Samuli, Samu ja Samuel
Ortodoksit: Samuel ja Samuli

Huomenna: Soini ja Veini
Ortodoksit: Assi, Aapo, Aappo, Avrami, Tatu ja Usko

PÄIVÄN SANA

Älä unohda laupeutta, älä uskollisuutta - kiedo ne kaulaasi, kirjoita sydämesi tauluun, niin saat rakkautta ja kiitosta sekä Jumalalta että ihmisiltä.

SANANL. 3:3–4

Ranskalainen graffititaitelija Infoo veti graffitityöpajoja Kulttuurista siivet ja juuret -hankkeessa Ylä-Savossa.

Yhteinen lisäaivo kulttuuriin haussa

Ylä-Savoon kaivataan kuntien yhteistä kulttuurisuunnittelijaa.

IISALMI

Sari Mulari

Ylä-Savon kunnat ovat hakenneet opetus- ja kulttuuriministeriöstä kehittämisrahaa kuntien yhteisen kulttuurituottajan pestin kokeilua varten.

Iisalmen kaupunki koordinoisi kokeilua. Rahoituspäätöksen haetusta 40 000 eurosta odotetaan tulevan syyskuussa. Lisäksi kunnat laittaisivat kokeiluun omarahoitusta 4 000 euroa.

Kulttuurituottaja olisi lisäresurssi kuntien kulttuuri- ja nuorisopalveluille.

Toimenkuvaan kuuluisi yhteistyön tiivistäminen alueen kuntien kulttuuripalveluiden sekä seudun sosiaali- ja terveyspalveluiden kanssa.

Pääkohderyminä olisivat iäkkäät sekä 16–29-vuotiaat nuoret.

Kuntien yhteinen kulttuurituottaja olisi jatkoa Ylä-Savon kuntien yhteishankkeelle Kulttuurista siivet ja juuret. Vuoden mittainen hanke

päättyy nyt.

Jatkohankkeessa selvitetäisiin ikäihmisten näkemyksiä kuntien kulttuuripalveluista ja siitä, mitä kulttuuria alueelle kaivataan.

– Kulttuuri lisää tutkittuasti hyvinvointia. Kotona asuvat vanhuksat olisi yksi kohderyhmä, että miten he saavuttavat kulttuuripalveluita. Helsingin yliopiston ArtsEqual-hankkeessa on lanseerattu termi etsivä kulttuuriryö, joka olisi täälläkin hyvä työkalu, projektityöntekijä Riikka-Liisa Kajanus sanoo.

Yläsavolaisten nuorten näkemyksiä kuntiensä kulttuurielämästä selvitettiin nyt päättyneessä hankkeessa.

Tulos oli se, että seudun nuoret ja nuoret aikuiset kaipaavat lisää taidetta ja tapahtumia sekä tietoa niistä.

Nuoret tuottivat itse myös aktiivisesti taidetta ja toimintaa.

Hanke toi esimerkiksi graffitityöpajoja ja väriä muun muassa Pielaveden ja Iisalmen katukuviin sekä

ILMASTO

Islannissa paljastettiin monumentti Okjökull-jäätikön muistolle

Islannissa paljastettiin sunnuntaina monumentti, jonka tarkoitus on kunnioittaa paikalla aiemmin ollutta Okjökull-jäätikköä. Jäätikkö oli ensimmäinen Islannin jäätiköistä, jonka tiedetään tuhoutuneen

ilmaston lämpenemisen vuoksi. Nyt alueella on vain Ok, joka on kilpivilvuori. Sen päällä jäätikkö aiemmin oli. Okjökull menetti jäätikköstatusensa vuonna 2014, kun tieteenekijät arvioivat, ettei se

ole enää tarpeeksi paksu. Tapahtumaan osallistuivat muun muassa Islannin pääministeri **Katrin Jakobsdottir** ja ympäristöministeri **Gudmundur Ingi Gudbrandsson**. (STT, AFP)

TARJA TIKKANEN

EMMU NOUSIAINEN

Keiteleen nuorisotilojen seinä koristavat Keiteleestä inspiroidut graffitit.

TARJA TIKKANEN

Silja Väätäisen ryijyteos Aika elää oli esillä nuorten taiteilijoiden kiertävässä yhteisnäyttelyssä.

”Nuoret kaipaavat taidetta, tapahtumia ja tiedotusta.

Keiteleen nuorisotiloihin, kunnissa kiertävän nuorten taiteilijoiden kuvataidenäyttelyyn, nuorisovaltuuston toteuttaman Pielavesi-TV:n, konsertteja, musiikkitapahtumia ja sanataidetta runokirjankin muodossa. Myös kansalaisopistoissa on lisätty toimintaa nuorille.

Tieto, nuorten oma toiminta ja innostuminen olivat hankkeen parasta antia, kuntien kulttuuripalveluista vastaavat sanovat. Kyselyn tuloksia aiotaan käyttää jatkossa hyödyksi.

– Tutustun lisää kyselyyn ja mietin, miten sen ajatuksia saa käytäntöön, ja tutustun nuorisovaltuustoon. Toivon kiertäviä näyttelyitä jatkossakin, Kiuruveden kulttuurisihiteeri ja kirjastotoimen vastaava **Heidi Huhtilainen** kertoo.

Hän on vaikuttanut **Sivert ja juuret** -taidenäyttelystä, joka esittelee 30 nuoren paikallisen taiteilijan töitä. Se on 28.8. saakka esillä Kiuruveden kulttuuritalolla. Yhdeksi alueen kulttuuri-

palveluiden uhkatekijäksi on todettu se, että kunnissa on paljon kulttuurialan yhdistelmävirkoja. Yhteiselle tuottajalle nähdään tarve.

– Tuottaja voisi koordinoida palveluita kunnille sekä löytää kunnista erilaisia jaettavia asioita ja kulttuurialan palveluita ja tuotoksia. Pielaveden sivistysjohtaja **Jani Alakangas** sanoo.

– Työtehtävänä tulisi olla erilaisten kulttuuri- ja taide tapahtumien tuottaminen. Sama esiintyjä voisi esiintyä kunnissa kiertueella. Vieremältä Kiuruvedelle siirtynyt kansalaisopiston rehtori **Maija-Leena Kemppainen** näkee.

Yhteiskoordinointi auttaisi välttämään myös esimerkiksi tapahtumien päällekkäisyyttä ja lisäämään tarjontaa hiljaisemmille kausille.

– Jos hankerahoitus saadaan, niin se olisi ainutlaatuinen tilaisuus näyttää, mitä yhteisellä lisäresursilla voidaan saada aikaan, Iisalmen kaupungin kirjasto- ja kulttuuripalvelupäällikkö **Sanna Marin** sanoo.

Kun sukupuoli vaihtuu, nimi kuolee

Antenni

Marko Ahonen

Netin paras ja suosituin elokuvatieiden lähde *Internet Movie Database* on tehnyt mielenkiintoisen muutoksen käytäntöihinsä. Henkilötiedoissa ei enää välttämättä mainita transsukupuolisen viihdealan ihmisen syntymänimeä lainkaan. Muutosta ovat ajaneet LGBTQ-ihmisten etujärjestöt muullakin kuin vain IMDb:n suhteen.

Eli kun ihminen on korjannut sukupuoltaan ja saanut uuden nimen, vanha nimi on ikään kuin kuollut. Vanhaa nimeä on silloin turha enää muistaa tai käyttää. Käytäntöä kutsutaan englanniksi termillä ”dead-naming”. Lisäksi transsukupuolisten ihmisten julkinen ”paljastaminen” netissä saattaa johtaa syrjintään, varsinkin länsimaiden ulkopuolella.

IMDb pohtii tilannetta tapauskohtaisesti, kunhan syntymänimensä poistamista vaativa ihminen tai hänen edustajan-

”Nykyään he ovat siskokset Lana ja Lilly Wachowski.

sa ottaa heihin yhteyttä. Käytännön esimerkki. Yllätysshitti *Matrixin* (1999) takana olivat veljekset **Larry** ja **Andy Wachowski**. He ohjasivat elokuvan tiiminimellä **The Wachowski Brothers**. Nykyään he ovat siskokset **Lana** ja **Lilly Wachowski**. Myös *Matrix*-elokuvien IMDb:n tiedoissa he ovat nykyään **Lana** ja **Lilly**.

Aluksi uusi käytäntö tuntui turhan pitkälle menneeltä poliittiselta korrektiudelta. Joku selkäranka pitäisi olla meillä suvakeillakin. Tarkemmin asiaa pohitien aloin ymmärtää sitä. Muutoksesta tuskin on haittaa kenellekään, mutta siitä voi olla hyötyä joillekin. Mutta hieman hämmentävältä tämä silti vanhasta cis-perusta tuntuu.

Tasavuodet: Maaseudun järjestöillä oli Haajaisilla syytä juhlintaan

Vieremän Haajaisten Koulukievarilla juhlittiin sunnuntaina kahta kylän pitkäaikaista järjestöä, kun nuorisoseura täytti 110 vuotta ja maa- ja kotitalousseura 70 vuotta.

Tarjoilut ja ohjelmat ohjelmat olivat myös

järjestöjen omalla porukalla aikaansaadut. Kuvassa esiintymisvuorossa ovat Ylä-Savon pelimannit ja laulajat.

Koulukievarin tiloissa oleva järjestöjen yhteisnäyttely on avoinna 31. elokuuta asti. Teksti ja kuva: Maarit Äyhymäki

Uusia ideoita poimitaan sanomalehdestä!

IISALMEN SANOMAT